

Н. С. Щерба

*кандидат педагогічних наук, доцент
(Житомирський державний університет
імені Івана Франка)*

Специфіка використання веб-квестів переконуючого типу у розвитку іншомовного діалогічного мовлення учнів

Євроінтеграційні процеси, що активізуються сьогодні в Україні, сприяють міжнародному співробітництву в різних сферах діяльності і тим самим підвищують актуальність підготовки підростаючого покоління до спілкування іноземною мовою (ІМ). Таким чином, розвиток усного діалогічного мовлення (ДМ) учнів, як основної форми безпосередньої міжкультурної комунікації, посідає одне з чільних місць в іншомовній освіті. А тому методи, форми та засоби його формування вимагають систематичного осучаснення в ході розвитку методики навчання ІМ та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Згідно з вимогами чинного Закону України "Про Національну програму інформатизації" використання ІКТ вважається стратегічним напрямом розвитку вітчизняної освіти. Проблемою їх запровадження в навчальний процес займалися вітчизняні та зарубіжні вчені, серед яких М. В. Андреев, Я. С. Быховский, Ж. Т. Брон, Ю. Янсен, Н. В. Николаева, В. Є. Четиркіна, В. Dodge, Т. March, А. Lamb, С. Bauer-Ramazani та інші. На думку цих освітян, великий потенціал для вирішення проблем викладання іноземних мов закладений у використанні веб-технологій.

Одним із найперспективніших новітніх методів і засобів навчання іноземних мов вважається **веб-квест**. Цю технологію було започатковане Б. Доджем в 1995 році у США, в університеті Сан Дієго за участю Т. Марча та інших фахівців з освітніх технологій [3].

Веб-квест визначають як *дослідницьку діяльність, для здійснення якої учні використовують інформацію з Інтернету* [2]. Ця технологія дозволяє працювати в групах (від трьох до п'яти учнів), розвиває їх критичне мислення, лідерські якості та ініціативність, підвищує не тільки мотивацію

до процесу здобування знань, а й відповідальність за результати діяльності та їх презентацію.

Залежно від різновиду веб-квести використовуються у навчанні ІМ з різними цілями. Загалом вони бувають **12 різновидів**:

1. Переказові.
2. Компілятивні.
3. Загадкові (детективні).
4. Журналістські.
5. Планувальні.
6. Креативні.
7. Спрямовані на досягнення консенсусу.
8. Переконуючі.
9. Спрямовані на самопізнання.
10. Аналітичні.
11. Спрямовані на вироблення оцінки.
12. Науково-дослідницькі.

Веб-квести переконуючого типу, що розглядаються в цій статті, вимагають від учнів участі в полеміці, для чого вони мають підготувати переконливі аргументи на захист своєї позиції [4]. Технічно виконання цих веб-квестів передбачає участь у діалозі чи полілозі переконуючого типу. Таким чином, їх можна вважати методом і засобом розвитку діалогічного мовлення учнів.

Всі різновиди веб-квестів, включаючи переказові, містять **6 структурних компонентів**:

1) *Вступ* (Introduction), який пояснює учням ситуацію, в якій вони повинні діяти. У даному блоці має наводитись інформація про місце, час, ролі учасників і характер діяльності, до якої вони залучаються. У викладанні ІМ цей блок відрізняється від комунікативної ситуації, оскільки остання спрямована насамперед на організацію спілкування, а перша – на вирішення певної проблеми і лише потім на презентацію рішення засобами ІМ.

2) *Завдання* (Task), що є продовженням вступу і загалом презентує напрям дій учнів.

Два блоки часто подаються в поєднанні.

3) *Виконання й ресурси* (Process and Resources). В даному блоці наводяться покрокові інструкції щодо дій кожного з учасників за ролями (якщо такі передбачені), пропонуються інформаційні / інтерактивні матеріали або їх

електронні адреси, що мають бути використані, зразки виконання проміжних кроків та опис передбачених результатів. Кількість ролей у веб-квесті рідко перевищує 3, тому учнівська група / клас розподіляється на відповідні малі групи.

4) *Оцінювання* (Evaluation) як правило містить оцінну шкалу (Rubric), що складається з низки критеріїв оцінювання і дозволяє визначити якість проміжних і кінцевих результатів діяльності учнів. Використовуючи веб-квести у викладанні ІМ, до цього блоку доцільно включати серед інших і такі критерії, що дозволяють оцінити рівень сформованості мовних навичок і мовленнєвих умінь.

5) *Заключення* (Conclusion) традиційно складається з трьох частин: слів заохочення, опису нового досвіду, одержаного учнями, та додаткових запитань, що окреслюють напрями подальшого дослідження.

6) *Сторінка вчителя* (Teacher Page) наводить коментарі до веб-квесту, що є значущими для вчителя. У викладанні ІМ тут можна зазначити, до якої розмовної теми він відноситься, який мовний матеріал закріплюється чи повторюється, на учнів якого класу та на скільки занять розраховане завдання тощо [3].

Наведемо приклади вступу і завдання веб-квесту переконуючого типу.

An Internet WebQuest on Slavery

Introduction

In 1839, a Cuban schooner was found off the coast of Long Island, New York. It was a slave trading ship with 53 Africans on board. There had been a mutiny, two officers had been killed. The Africans were seeking to turn the boat back to their home in Africa. They were not successful and were instead taken into American custody. A trial was held to decide whether the Africans would be free to return home or whether they would be treated as property and face a life of slavery.

This is particularly true when we use the Internet for our research because many people post their personal opinions or only know a sliver of the whole story. In the following WebQuest, you will use the power of teamwork and the abundant resources on the Internet to learn all about slavery. Each person on your team will learn one piece of the puzzle and then you will come together to get a better understanding of the topic.

The Task

Prepare for trial! You must decide whether the Africans will be set free or forced into slavery. You will use the argument of the time to make the best case possible. There are no right answers. If you argue more effectively than your opponent, you win regardless [1]!

Як можна помітити, у вступі веб-квесту описується ситуація, в якій учням буде запропоновано діяти, а в завданні деталізуються очікувані дії. Подана ситуація є проблемною, оскільки учням потрібно задіяти творче та критичне мислення, щоб знайти з неї вихід.

Співвідношення переконуючих веб-квестів з підходами до навчання діалогу "знизу-вверх" чи "зверху-вниз" залежить від кроків, що подаються у процесуальному компоненті. Проте очевидно, що такий діалог має бути ретельно підготовленим: учні мають ознайомитися з фактами, підготувати аргументи та сформулювати текст своїх реплік іноземною мовою. Тому доцільним видається виконання наступних **етапів** роботи над переконуючими веб-квестами:

1. Ознайомлення учнів з текстом вступу і завдання веб-квесту.
2. Виконання тих кроків його процесуальної частини, що готують учнів до самостійної роботи над діалогом.
3. Самостійна підготовка тексту діалогу.
4. Презентація діалогів у класі.
5. Оцінювання.

У ході пошуку веб-квестів переконуючого типу з мережі Інтернет перед учителем може постати проблема, пов'язана з тим, що рівень складності їх тексту є занадто високим. Тому важливою запорукою успіху є, звичайно, відбір тих веб-квестів, що є посилюючими для учнів, а також які відповідають розмовним темам, що вивчаються.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. An Internet WebQuest on Slavery. – [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://www.kn.att.com/wired/fil/pages/webslaveryms1.html>. – Title from the screen.
2. Questgarden. – [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://questgarden.com/>. – Title from the screen.
3. What is a WebQuest? // WebQuest. Org. – [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://webquest.org/>. – Title from the screen.

4. WebQuest Taskonomy: A Taxonomy of Tasks. – [Electronic Resource]. – Mode of access: URL : <http://webquest.sdsu.edu/taskonomy.html>. – Title from the screen.